

ték, kísérték a tanulókat, mivel a szülők dolgoztak, velük szívesen dolgozott eredményesen. Nem szabad elfelejtenem a szlovákiai sítáborokat sem. Ezek szervezésével a volt iskolánk járt az élen.

A továbbiakban a tanítványok közül megemlítem azoknak a nevét, akik innen indultak el és szeretek hírnevet az iskolájuknak. Szemenyei Agnes reumatológus orvos lett, itt tevékenykedik Egerben. Kohár Lajos diplomata lett. Ágoston Kata és Péter színészek Budapesten. Szekeres Adrienn a város arca, énekével hódít. Szilágyi Zsuzsa az országos Autista Szövetség elnöke. Fitala Dávid állatorvos Budapesten, Papp Judit a Szilágyi Gimnázium tanára lett. Juhász Ildikó jogász Egerben, Thumerer Éva bírósági bírónő. Murguly Mónika parlamenti jogász, Rostás Bea Piros szobrász, sok országban szabadtéri szobrai hirdetik, ő is ebben az iskolában kezdte iskolás éveit. Zaj Orsolya egykor a TDK-án első lett, most a Nemzeti Múzeum munkatársa. Grósz Katica holland cégnél vezető beosztásban dolgozik Budapesten, Grósz Zsuzsa, a testvére a kézművességben jeleskedik, kiváló tűzzománckészítő. Tósi Virág tájfutóversenyen az elsők között van. Sorolhatnám még tovább a volt iskolám híres tanulóinak neveit, akik mint anyák, nagymamák viszik és továbbítják gyerekeiknek, unokáiknak a sok szép élményt, a tanultakat.

Köszönöm a sok segítséget, amit kaptam még most is a volt iskolámtól! Kívánom, hogy folytassák áldozatos munkájukat a gyerekekért!

(Az egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium tanulójának munkája, felkészítő tanár: Somfai Tiborné)

Basa Evelin

## A miskolci Fáy András Görögkatolikus Közgazdasági Szakközépiskola története<sup>1</sup>

1917. október 3. Iskolánk jogelődje Női Felsőkereskedelmi Iskola néven kezdte meg működését a város lakói által csak „cérnaegytemnek” becézett női ipari iskolában. Azért nem szeptemberben, mert az iskolaalapítás és az iskola helyének kijelölése körül nézeteltérések akadtak. A tanítás két tanteremben folyt, és a képzés ekkor még hároméves volt. Helyileg az épület a mai Déryné utcában volt található, és ma a Színészmúzeumnak ad otthont. Első igazgatója Vértesy Sándor volt. Őt egy évvel később Bank Sándor követte.

Az 1918/19-es tanévtől kezdően megváltozott az iskola helye. 1918 nyarán a női ipari iskolából a Papszer utcai Városi Múzeum emeletére költözött a „leánykeri”, miután az iskolafenntartó a Papszer utcai múzeumépületet emeleti traktusát az iskola céljaira utalta ki. Itt 4 helyiséget előadóteremnek rendeztek be, egy terembe – a tanári szobába – a könyvtárat és a kémiai-fizikai felszereléseket állították be, és egy szobát igazgatói irodának alakítottak át.

1919-ben négy évfolyamossá szervezték a felsőkereskedelmi iskolákat, így iskolánkat is, és ezzel a magyar iskolarendszerben teljes jogú középiskolává vált. Az iskola egyre népszerűbbé vált, sokan kívántak felsőkereskedelmi tanulmányokat végezni, emiatt egyre szorítóbbá vált a létesítményhiány, a múzeum és a kereskedelmi leányiskola az adott körülmények között nehezen tudta ellátni a feladatait. Bank Sándor igazgató szavait idézve: „*e fehér, boltozatos, klastromszerű falak egészen bizonyos, hogy ma már nem valók modern iskola befogadására*”.

Ez a helyzet cselekvésre készítette a fenntartókat: Miskolc város képviselőtestületét és Hodobay Sándor polgármestert. Nekik köszönhetően 1926 szeptemberétől új iskolaépületben – mai közismert nevén: a Zenepalotában – folytatódott a tanítás a Négy évfolyamú Női Felsőkereskedelmi Iskolában. Hat osztályban folyt a képzés. Ekkor már iskolánk jól felszerelt kémia-fizika szertárral, tornateremmel, gépiróteremmel, könyvtárral rendelkezett. Miskolc legjobban ellátott iskolája volt abban az időben a tárgyi feltételeket tekintve. Egyetlen szépséghibája volt a dolognak, hogy társbérlet volt egyben, ugyanis a városi zeneiskola is ebben az épületben kapott helyet.

1940-ben névváltozás következett be, mivel az 1940-41. iskolai évtől a vallás- és közoktatásügyi miniszter az ország valamennyi felsőkereskedelmi iskoláját kereskedelmi középiskolává szervezte át. Iskolánk új neve: Kereskedelmi Leány középiskola.

<sup>1</sup> Elhangzott a XX. Országos Ifjúsági Honismereti Akadémián. *A Szerk.*

A második világháború borzalmai az épületet sem kímélték. A városvezetés ebbe az épületbe költöztette a szintén Miskolcon működő izraelita polgári leányiskolát, majd légtáncos tanfolyamok céljára vették igénybe az épületet. A tanítás rendje is módosult, két műszakban tanítottak és megrövidültek a tanévek.

1944. március 21-e után a kör bezárult – az iskola épületét a német katonai hatóság vette igénybe, a növendékeket átmeneti időre a Városi Női Ipariskolába költöztették. Oda, ahol az iskola megkezdte a működését, a „cérnaegyetemre”. Aztán jött Miskolc város ostroma, német katonák, majd az orosz hadsereg. Az orosz megszállás tantárgyi revíziót is jelentett, 1945. január 15-én rendkívüli tantárgyként bevezették az orosz nyelv tanítását. 1946. szeptember első napjaiban – több mint két esztendei távollét után – az iskola visszatérhetett saját épületébe.

A következő, az iskola életét mélyrehatóan megváltoztató esemény 1949-ben történt. Államosították az intézményt és új nevet adtak neki: a Kereskedelmi Leány Középiskola helyett Közgazdasági Leánygimnázium lett, melyben már 11 osztály működött ekkor.

1951-ben újabb átszervezés miatt az iskola új nevet kapott: Közgazdasági Technikum Ipari Tagozata. A Zenepalotában délelőtt folyt a zenei oktatás és a „közgázosok” képzése, délután pedig a zenei gimnáziumé. A társbérlet nehezé vált, mindennaposá váltak az összetűzések, sűrűlódások. 1952. július 15-én Juhász Endre igazgató lemondott, az új igazgató Balogh Ferenc lett. A városvezetéssel folytatott tárgyalások eredményeként megszületett a megoldás: gimnáziumok összevonása után felszabadult a Tóth Pálról elnevezett leánygimnázium épülete, így 1953 nyarán a Közgazdasági Technikum Ipari Tagozata és a Zenei Gimnázium odaköltözhetett. Az épület a Palóczy utcában található, ma a Magyar Államkincstár épülete. Itt indult meg a levelező oktatás és ide költözött a Gépíró és Gyorsíró Iskola is.

Az 1956-os miskolci események nyomot hagytak iskolánk történetében is. 1956. október 25-én a tüntető tömeg a Zsolcai kapuban található ÁVO-székházhoz vonult, ahol az ÁVO-sok belelőttek a békes tüntetők tömegébe. A lövöldözések áldozata lett iskolánk tanulója, Grómusz Mária, két osztálytársa pedig megsebesült. Grómusz Mária emlékét a mai diákok is őrzik, megemlékezünk róla az október 23-ai ünnepségen, és a Vasgyári temetőben lévő sírját is gondozzuk.

1960-ban újabb átszervezés és újabb névváltozás következett be. Iskolánk neve: Közgazdasági Szakközépiskola. Az átszervezés szakosítást jelentett, többféle ágazat beindítását a ma is meglévő gazdasági szakok mellé.

Ebben a tanévben választotta el szervezetiileg egymástól a fenntartó a Zenei Gimnáziumot és a Közgazdasági Szakközépiskolát. 1967-ben Balogh Ferenc igazgató nyugdíjba vonulása előtt bevezette a pénzügyi és belkereskedelmi ágazatot, amelyek évtizedeken keresztül a legnépszerűbb szakok voltak.

1973. január 1-jén új korszak kezdődik iskolánk életében, melyet az új iskolaigazgató neve, Puskás Imréné fémjelez, akit „iskolaépítő” igazgatónak is szokás nevezni. 1976-ban a Palóczy utcai épületet életveszélyessé nyilvánították: levált a mennyezet egy darabja az írógépteremben. Ezután a tanítás több iskolában folyt (a Központi Leánykollégiumban, a II. sz. Szakközépiskolában, a Patak utcai Zenei Általános Iskolában, a Fazekas Általános Iskolában), ami nagy megterhelést jelentett tanárnak, diáknak egyaránt. Érdekesége az életveszélyessé vált épületnek, hogy a mai napig áll és a Magyar Államkincstár működik benne. Puskás Imréné fáradtságot nem kímélő, kitarító, áldozatos munkájának köszönhetően 1980-ban az Avas-alján – új paneltechnológiával, ami akkor nagyon modern és korszerű volt – megépülhetett az új, „kék” iskola. Bár az építkezések beindításánál nehézséget okozott, hogy ekkoriban „tilos” volt középiskolát építeni, ezért a Vörösmarty utcai általános iskola terveit adaptálták az Avas aljára. Az első évnyitó egyben névadó-tanévnyitó is volt.



*Kilencvenkilenc év története épületekben*



### Múlt és jelen

Nemzeti Színháznak Bajza Józseffel együtt. Ez a nyitottság a jövő nemzedékét is kötelezi, hogy a jó példát kövessék.

1985 szeptemberében ismét igazgatóváltás következett be: az új igazgató iskolánk egykori tanára, Majoros Györgyné (Balogh Klára), akinek élete és sorsa rendkívüli módon forrt egybe a Fáy András Közgazdasági Szakközépiskolával. Édesapja Balogh Ferenc, aki 15 évig igazgatta iskolánk minden napjait, édesanyja nagy szakmai tudású gép- és gyorsírás szakos tanárként dolgozott nyugdíjazásáig nagyon eredményesen ugyanitt. Az iskola második otthonává vált kisgyermekkorra óta. Itt érettségizett, majd a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem elvégzése után „hazajött” tanítani, majd 1985-től négy cikluson át édesapja nagy öröme és a tantestület bizalmának köszönhetően igazgatta a „Fáy”. Igazgatósága sok reformot hozott iskolánkba, számtalan programba kapcsolódtunk be az ő vezetésé alatt.

1992-ben kísérleti jelleggel beindult az Emberi Erőforrások Fejlesztési Program – világbanki program szerinti képzés. Az új képzésben előtérbe került a közgazdasági ágazaton belül a közismereti tárgyak oktatása és ezen belül kiemelkedően fontos szerepet kapott az idegennyelv-oktatás. Bevezették az informatikaoktatást, aminek magas színvonalát jelzi, hogy 2003-tól működik iskolánkban akkreditált ECDL-vizsgaközpont is; 1995. március 14-én az országban elsők között taniroda megszervezésére került sor Szűcs Erika tanárnő vezetésével; 2001 szeptemberétől megindult az iskolában a két tanítási nyelvű képzés angol–magyar és francia–magyar csoportbontásban. Ennek a tagozatnak az a sajátossága, hogy közismereti és szakmai tantárgyakat is tanulnak a diákok idegen nyelven. Ezek az osztályok új szint és izgalmas országismereti programokat, valamint külföldi utazásokat hoztak iskolánk életébe. A 2004/2005-ös tanévtől megindult a nyelvi előkészítő osztály angol és német nyelven.

2011-ben újabb fordulat következett be iskolánk életében. A Görögkatolikus Egyház, a Miskolci Apostoli Exarchátus vette át a fenntartói feladatokat. Új igazgatónk Kondás Miklós lett. Megmaradtak régi ünnepeink, hagyományaink, de új ünnepekkel, lelki napokkal, zárándoklatokkal gazdagodtunk. Előtérbe került a közösségi és a lelki nevelés. Iskolánk nemcsak léleken, hanem külsőségeken is megújult: a legendás „kék iskola” zöld lett, megújult a fűtési rendszer, a kerítés, a tantermek berendezése. Sokat gazdagodtunk 2011 óta, hiszen az iskolavezetés és a tanári kar – a keresztyény és nemzeti elveket követve – továbbra is igyekszik iskolánk tanulói számára tartalmas, élményekben gazdag diákévet biztosítani. A Fáyba járni, fáy diáknak lenni mindig dicsőség volt és ma is az!

(A miskolci Fáy András Görögkatolikus Közgazdasági Szakközépiskola tanulóinak munkája, felkészítő tanár: Elek Józsefné)

*Ster Ákos–Szendrei Adrienn*